

mes

Maaelu Edendamise Sihtasutus

MESi laenud ja käendused investeeringute rahastamiseks

Meelis Annus

Maaelu Edendamise Sihtasutuse juhatuse liige

Tartumaa Ettevõtlusnädal 5. oktoober 2023

Ettevõtlusnädal
2023

Maaelu Edendamise Sihtasutus

- 1993** Põllumajanduse ja Maaelu Krediteerimise Fond maaettevõtjatele laenude andmiseks;
1997 Maaelu Laenude Tagamise Sihtasutus laenude garanteerimiseks;
2001 sihtasutused ühinesid Maaelu Edendamise Sihtasutuseks.

EESMÄRK:

toetada ja elavdada Eesti maapiirkondade ettevõtlust, luues paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta sellega ettevõtete konkurentsivõimet.

TEGEVUSED:

- Käendamine
- Sihtfondide haldamine
- Laenamine
- Maaelu maine kujundamine

Sihtasutus on isemajandav ja riigieelarvest põhitegevuseks vahendeid ei saa.

[MES-i 30. aasta
juubeliks valminud
videoklipp](#)

mes

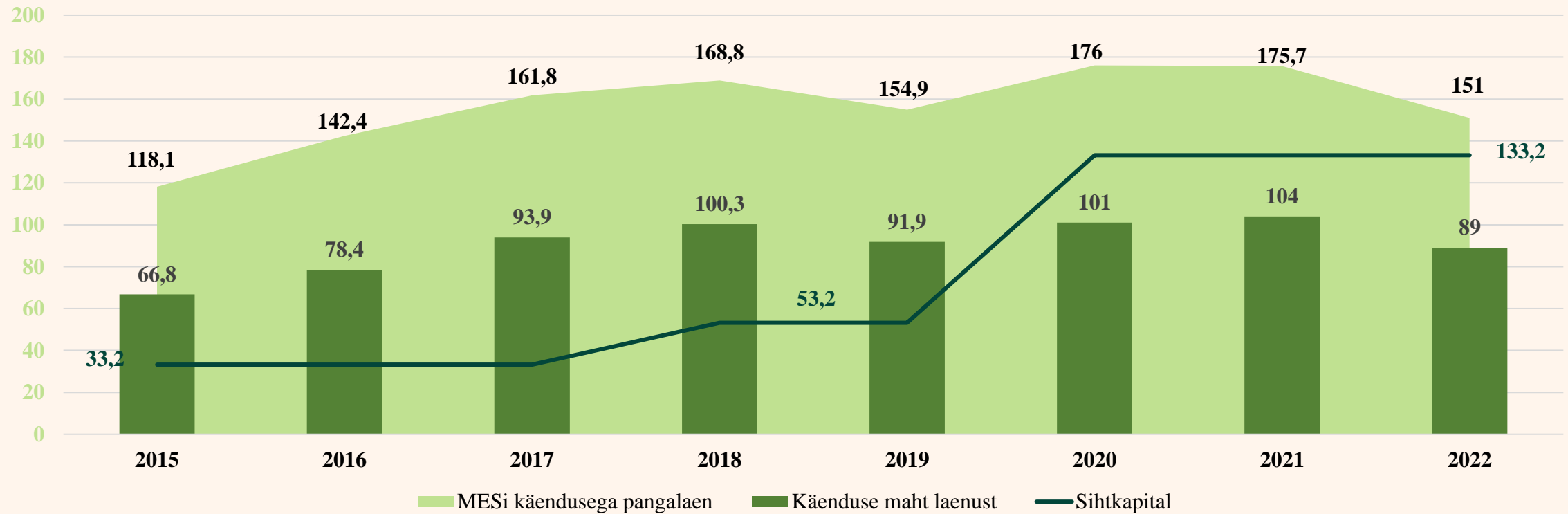
Käendamine

EESMÄRK:

- tagada parem juurdepääs laenukapitalile;
- tõsta ettevõtja krediitkõlblikkust, mida võivad vähendada:
 - ebapiisav või mittelikviidne tagatisvara;
 - ebastabiilsed ja väiksed müügikäibed;
 - realiseerunud riskist põhjustatud ajutine kahjum;
 - alustamisjärgus ettevõtja kõrge risk;
 - uue tegevusvaldkonnaga alustamine.

Käendustegevus

Käendamine

SIHTRÜHM:

Väikese ja keskmise suurusega biomajanduse ja maapiirkonna ettevõtjad.

- Biomajandusvaldkonna osas tegevuskoha piirangut ei seata.
- Maapiirkonna ettevõtja tegevuskoht asub väljaspool Tallinna linna ja seda ümbritsevaid kohaliku omavalitsuse üksuseid (seisuga 06.10.2017) ja Tartu linna asustusüksusena.

mes

Kuidas ettevõtja saab MESi käendust

NÕUDED LAENU SAAJALE:

- Laenusaaja omakapital vastab seaduses ettenähtud nõuetele.
- Laenusaajal puudub riiklik maksuvõlg või selle olemasolu korral on võlg täielikult ajatatud.
- Laenusaaja ei ole makseraskustes, panga hinnangul on laenusaaja võimeline nõuetekohaselt täitma laenulepingust tulenevaid kohustusi.
- Laenutaotleja ega tema tegelike kasusaajate suhtes ei ole rakendatud rahvusvahelisi finantssanktsioone.

Kuidas ettevõtja saab MESi käendust

Käenduse saamiseks pöördub laenuandja (krediidiasutus) käenduse taotlusega MESi poole. MESil on koostöölepped enamike Eestis tegutsevate krediidi- ja finantseerimisasutustega.

- Käendus võib olla kuni **80% tasumata põhikohustusest** ja mitte suurem kui **2,5 mln eurot ühe ettevõtte kohta**.
- Käendus väheneb proportsionaalselt põhikohustise jäägi vähenemisega ja ei ületa ühelgi ajahetkel maksimaalselt 80% tasumata põhikohustisest.
- Käendustasu jääb vahemikku 1%–7,5% aastas.
- Tasu määramisel võetakse aluseks laenuvõtja krediidireiting või skooriring.
- Tasu arvutamine algab käenduslepingu allkirjastamisest ja lõpeb käenduslepingu lõppemise/lõpetamisega.

mes

Laenamine

SIHTASUTUS VÄLJASTAB LAENE

■ Omakapitalist:

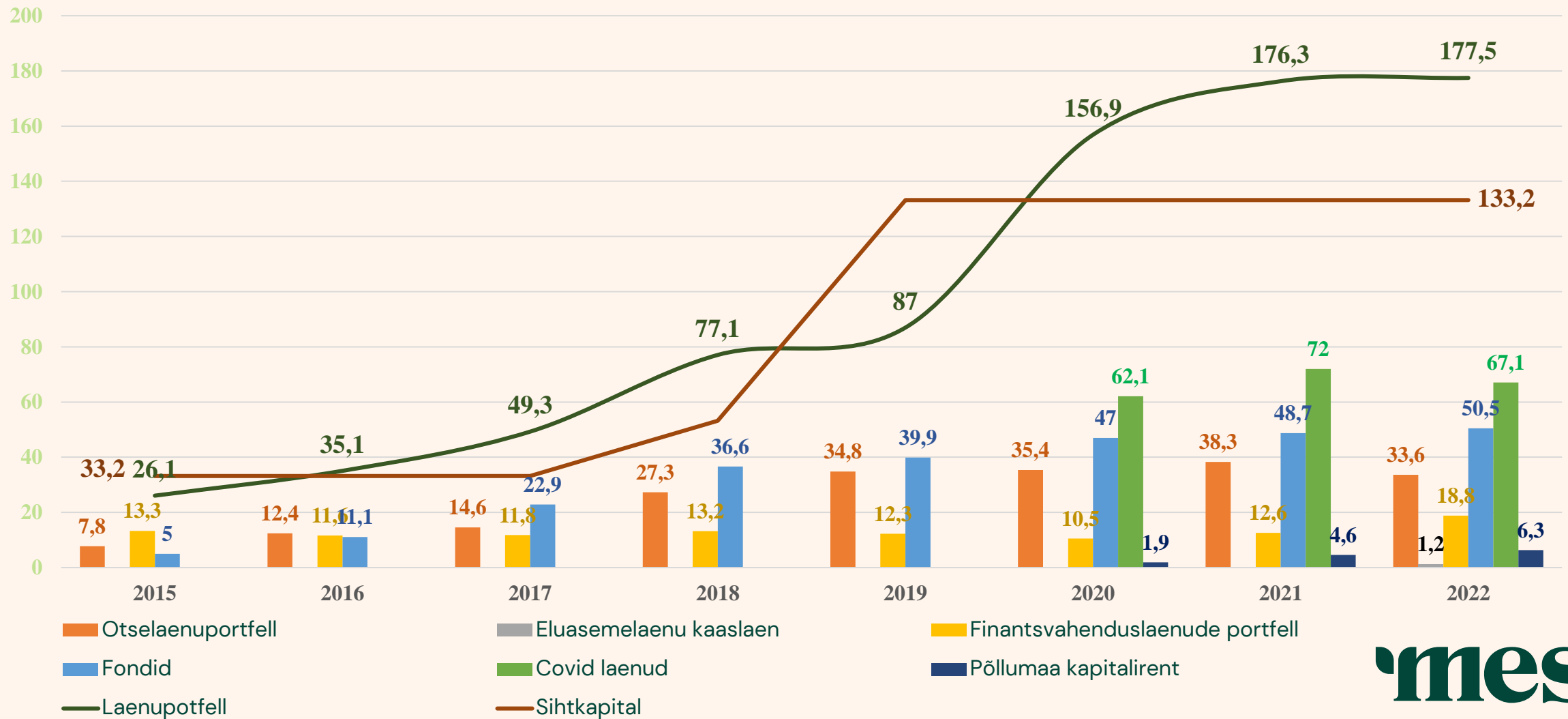
- laen väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele;
- põllumaa kapitalirent väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele (ajutiselt peatatud);
- laenud krediitiasutuse vahendusel;
- eluaseme kaaslaen (pilootprojekt).

■ Sihtfondide vahenditest:

- MAK rahastamisvahendi sihtfond:
 - mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen;
 - pikaajaline investeerimislään.
- EKF rahastamisvahendi sihtfond:
 - vesiviljelusettevõtete käibekapitali finantseerimise laen;
 - investeerimislään vesiviljelusega tegelevatele ettevõtjatele.

Laenu tegevus 2015 – 2022 (mln eur)

Laenuid MESi omakapitalist

LAEN VÄIKESE JA KESKMISE SUURUSEGA ETTEVÕTJATELE

• Sihtrühm

- põllumajandustoodete esmatootmisega tegelevad ettevõtjad põllumajandusmaa ostuks;
- mittetulundusühingud ja sihtasutused toetuste sildfinantseerimiseks;
- Eesti Hoiu-Laenuühistute Liit ja liitu kuuluvad hoiu-laenuühistud, edasilaenamiseks oma liikmetele ja kaasfinantseerimiseks;
- sihtasutuse käendus- või laenuportfellis olevad ettevõtjad.

• Sihtotstarve

- Investeerimiseks ja käibevahenditeks.

• Laenu maht ja pikkus

- kuni 5 000 000 eurot;
- kuni 25aastat, sealhulgas kuni 5aastat maksepuhkust.

• Tagatised

- vähemalt 50% laenusummast.

• Intress

- vastavalt krediidireitingule ja tagatisele ning ei ole madalam kui 4% + EKP.

The logo for MES, consisting of the lowercase letters 'mes' in a bold, sans-serif font. The 'm' is dark blue, and the 'e' and 's' are a lighter blue.

Laenuid MESi omakapitalist

PÕLLUMAA KAPITALIRENT (ajutiselt peatatud)

• Sihtrühm

- põllumajandustoodete esmatootmisega tegelevad ettevõtjad;
- põllumajandustoodete esmatootjate kontrolli all oleva varustamisega-, turustamisega ja ümbertöötlemisega tegelevad ettevõtjad;
- maamajandusega tegelevad ettevõtjad (nt maaturism jmt).

• Sihtotstarve

- põllumajandusmaa kapitalirent.

• Laenu maht ja pikkus

- 5 000 kuni 1 000 000 eurot;
- kuni 6 aastat, sealhulgas maksepuhkus.

• Vara väärtus

- valdavalt põllumajandusmaad sisaldav kinnisasi, mitte vähem kui 100% kapitalirendi põhiosast.

• Intress

- vastavalt krediidireitingule ja tagatisele ning ei ole madalam kui 2% + EKP.

The logo for MES, consisting of the lowercase letters 'mes' in a bold, sans-serif font. The 'm' is dark blue, and the 'e' and 's' are a lighter blue.

Laenuid MAKi rahastamisvahendi sihtfondist

INVESTEERIMISLAENUD:

mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen;
pikaajaline investeerimislään.

• Kolm meedet/tegevusala:

- investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks (**meede 4.1**);
- investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks (**meede 4.2**);
- investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas mittepõllumajandusliku tegevuse suunas (**meede 6.4**).

• Juhime tähelepanu:

Laenuga rahastatava kulu kombineerimisel muu toetusega (PRIA, RTK, KIK jm), ei tohi laenu ja muu toetuse kogusumma olla suurem asjaomase kuluartikli kogusummast.

Laenuid MAKi rahastamisvahendi sihtfondist

• Rahastada saab:

- hoonete ja rajatiste soetamist, ehitamist, renoveerimist;
- hoonetesse ja rajatistesse paigaldatavate statsionaarsete seadmete ja muu vajaliku sisseseade soetamist;
- vajalike mittestatsionaarsete masinate ja seadmete soetamist;
- põllumajandusloomade ostmist;
- rändkaupluse ja selle sisseseade soetamist.

• Rahastada ei saa:

- ettevõtete osakute ostu;
- käibelaenu, välja arvatud erisused;
- laenude refinantseerimist;
- toetuse sildfinantseerimist;
- juba olemasolevaid objekte ja/või tehtud tegevusi.

Laenuid MAKi rahastamisvahendi sihtfondist

MIKRO- JA VÄIKEETTEVÖTETE KASVULAEN

• Sihtrühm

- mikro- ja väikeettevõtjad.

• Sihtotstarve

- investeerimislaen.
Kuni **30%** laenust võib minna investeringuga seotud käibekapitali.

• Laenu maht ja pikkus

- 5000 kuni 200 000 eurot;
- kuni 10 aastat, + kuni 5 aastat maksepuhkust.

• Tagatised

- vähemalt 50% laenusummast.

• Intress

- vastavalt krediidireitingule ja tagatisele ning ei ole madalam kui 3% + EKP.

Laenuid MAKi rahastamisvahendi sihtfondist

PIKAAJALINE INVESTEERIMISLAEN

• Sihtrühm

- VKE-d.

• Sihtotstarve

- investeerimislaen;
- kuni **30%** laenust võib minna investeringuga seotud käibekapitali.

• Laenu maht ja pikkus:

- kaaslaenamine koos pankadega 50/50 jaotuse alusel;
- 200 000–400 000 EUR;
- kuni 15 aastat,+ kuni 10 aastat maksepuhkust.

• Tagatised

- vähemalt 50% laenusummast;
- tootjarühm 30% laenusummast.

• Intress

- vastavalt krediidireitingule ja tagatisele ning ei ole madalam kui 2% + EKP.

Nõuded laenu taotlejale/laenu saajale:

- ettevõtja omakapitali osakaal (Equity ratio):
 - enne finantstootest antava laenu väljastamist on vähemalt 25%
 - pärast laenu väljastamist on vähemalt 10%;

$$\text{Omakapital} / (\text{kohustused} + \text{omakapital}) \times 100$$

- ettevõtja laenumaksete ja intresside kattekordaja (DSCR) on igal ajahetkel konservatiivsel hinnangul vähemalt 1,1;

$$\text{EBITDA} / \text{perioodi laenu- ja intressimaksed}$$

- ettevõtja koguvõla ja EBITDA suhe (DEBT/EBITDA) on kuni 7 ja põllumajandussaaduste esmatootjatele kuni 10.

$$\text{Intressikandvad võlakohustused} / \text{EBITDA}$$

Laenuid EKFi rahastamisvahendi sihtfondist

VESIVILJELUSETTEVÖTETE KÄIBEKAPITALI FINANTSEERIMISE LAEN

• Sihtrühm

- ettevõtte tegutseb vesiviljelussektoris.
 - ✓ Ettevõtte omakapitali soovituslik suurus on vähemalt 100 000 eurot ja omakapitali osakaal bilansis soovituslikult vähemalt 10%;
 - ✓ Laenu teenindamise kattekordaja on konservatiivsel hinnangul soovituslikult vähemalt 1,1;
 - ✓ Likviidsuskordaja on soovituslikult 0,5.

• Sihtotstarve

- käibevahendite rahastamine.

• Laenu maht ja pikkus

- kuni 150 000 eurot, aasta jooksul ei väljastata laenu ettevõtjale rohkem kui 75 000 eurot;
- kuni 3 aastat, sealhulgas kuni 1 aastat maksepuhkust.

• Tagatised

- vähemalt 50% laenusummast.

• Intress

- vastavalt krediidireitingule ja tagatisele ning ei ole madalam kui 4% + EKP.

Laenuid EKFi rahastamisvahendi sihtfondist

INVESTEERIMISLAEN VESIVILJELUSEGA TEGELEVATELE ETTEVÕTJATELE

• Sihtrühm

- ettevõtte tegutseb vesiviljelussektoris.
 - ✓ Ettevõtte omakapitali soovituslik suurus on vähemalt 100 000 eurot ja omakapitali osakaal bilansis soovituslikult vähemalt 10%;
 - ✓ laenu teenindamise kattekordaja on konservatiivsel hinnangul soovituslikult vähemalt 1,1.

• Sihtotstarve

- uue vesiviljeluskasvanduse või töötlemisüksuse püstitamine;
- olemasoleva vesiviljeluskasvanduse või töötlemisüksuse rekonstrueerimine, laiendamine ja tehnosüsteemide muutmine;
- ettevõtja toob turule uue või oluliselt täiustatud toote;
- võetakse kasutusele uue või oluliselt täiustatud tootmisprotsessi, tarnimismeetodi või tootmise abitegevus.

• Laenu maht ja pikkus

- kaaslaenamine koos pankadega 50/50 jaotuse alusel;
- kuni 1 000 000 eurot;
- kuni 15 aastat, sealhulgas kuni 7 aastat maksepuhkust.

• Intress

määratakse vastavalt krediidireitingule ja pakutavale tagatisele või on võrdne kaaslaenaja intressimääraga.

Oluline info: korduma kippuvad küsimused

MILLISED LISADOKUMENDID TULEB ETTEVÕTJAL KOOS LAENUTAOTLUSEGA ESITADA?

- äriplaan, mis peab sisaldama:
 - ülevaade senisest tegevusest ja tulevikuplaanidest
 - laenu sihtotstarve
 - rahavoogude plaan, laenu tagasimakse allikad ja maksevõime prognoos
 - teostatava projekti kirjeldus ning selle mõju ettevõtte tegevusele
 - investeringuga loodavate töökohtade arv ja mõju keskkonnale (MAK)
 - ülevaade ettevõtte juhi kohta, haridus, kogemus jms
- ettevõtte finantsid majandusaasta lõpu seisuga ja finantsid, mis ei ole vanemad kui 3 kuud;
- ülevaade laenusaaja kehtivatest kohustustest;
- kasumiaruande prognoos;
- tagatiseks sobib: maatulundusmaa, hoonestatud kinnistud, liisinguvaba tehnika, mis on transpordiameti registris, vallasvara (põhivara, bioloogilised varad, varud jne), juhatuse liikmete käendus.

KUI PIKK ON LAENUTAOTLUSE MENETLEMISE AEG?

- laenutaotluse üle otsustamine toimub sõltuvalt laenutaotluse sisust kuni 35 tööpäeva jooksul alates vormikohase laenutaotluse ja kõikide nõutavate lisadokumentide laekumisest (loetelu eelmise küsimuse vastuses).

Eluaseme kaaslaen krediidasutusega

EESMÄRK: kapitalile ligipääsu parandamine eraisikutele kodu rajamiseks maapiirkonda.

Kaaslaen krediidasutusega on ette nähtud elamu ehitamiseks, ostmiseks või renoveerimiseks:

- laenuaotleja peab registreerima oma elukohaks ehitatava, ostetava või renoveeritava elamu asukoha aadressi;
- elamuks loetakse elumaja või ridaelamut;
- välistatud on korterite soetamine või renoveerimine korrus- ja kortermajades;
- elamu asub Eesti asustusüksuses, kus elab kuni 1 000 elanikku;
- maksimaalne laenusumma on kuni 100 000 eurot;
- laenuperiood laenu väljaandmisel on kuni 30 aastat, koos lepingu muudatustega võib laenuperioodi pikkus olla kuni 50 aastat.

Intressimäär

- Intressimäär on väiksem või võrdne krediidasutuse kaaslaenu intressiga, kuid mitte kõrgem kui 2,5% aastas.

Tagatised

- I vaba järjekoha hüpoteek (pärast krediidasutuse järjekohta) ehitatavale, soetatavale või renoveeritavale elamule või laenuaotlejale ja/või kaastaotlejale kuuluvale muule kinnisasjale.

mes

mes

Oru 21, Viljandi

Tel 648 4064

mes@mes.ee

www.mes.ee

Elava elu heaks maal